

ಮರೆಯಾಯ್ತು 'ವರ'

ಸದಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ವರದರಾಜ್. ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ಗೆ ಇವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಮೋಘ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ದೂರ ಇಡುತ್ತಲೇ ಬಂದರು. ಈಗ ಆಸೆ, ಕನಸು, ಭರವಸೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆ 'ವರ' ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಜಗತ್ತು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

■ ಕೆ.ಓಂಕಾರ ಮೂರ್ತಿ

ಆಸೆ, ಕನಸು, ಭರವಸೆಗಳು ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ನ ಆ ಅದ್ಭುತ 'ವರ' ದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಧಿ ಸೇರಿದವನೋ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ!

ಈ ರೀತಿ ಅನಿಸಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಲ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೆಜ್ಜೆ ಕೂಡ ಇಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗೌರವ, ಒಂದು ಹಿಡಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆ ದೀಪ ಉರಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಕೆಲವರು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಣುತ್ತೆ ಹೇಳಿ?

-ಈ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಈ ಲೇಖನ ಆರಂಭಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಜಗತ್ತು ಹಾಗೂ ಇಹಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಕೆಂಚಪ್ಪ ವರದಯ್ಯ ವರದರಾಜ್ ಭಾರತ ಕಂಡ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭೆ. 1948 (ಲಂಡನ್) ಹಾಗೂ 1952ರಲ್ಲಿ (ಹೆಲ್ಸಿಂಕಿ) ಒಲಿಂಪಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ತಂಡವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ ಆಟಗಾರ.

ಅಷ್ಟೆ ಏಕೆ? ಭಾರತ 1950ರಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಡಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ತಂಡದಲ್ಲೂ ವರದರಾಜ್ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಶೂ ಧರಿಸಿ ಆಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಭಾರತದ ಆಟಗಾರರು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ಬರಿಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಆಟಗಾರರಿಗೆ ಆಡಲು ಫಿಖಾ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಮೊದಲು ಹಾಗೂ ಅದೇ ಕೊನೆ ಭಾರತ ಮತ್ತೆಂದೂ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಡಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಏಷ್ಯಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದೊಂದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಚ್ಚರಿ ಹಾಗೂ ಆಘಾತದ ಸುದ್ದಿ. ಭಾರತದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಗಾತ್ರ ಇರುವ ದೇಶಗಳು ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಿವೆ. ಭಾರತ ವೇಕೇ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದೆ?

ಬಹುಶಃ ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಕನಸುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬಹುದೇನೋ! ಈ ಮಾತು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿಜ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಬಗ್ಗೆ ವರದರಾಜ್ ತುಂಬಾ ಕನಸು, ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲು ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಸ್ತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ವರದರಾಜ್ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಅವರನ್ನು ದೂರ ಇಡುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಇದೇ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿ ವರದರಾಜ್ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣ ಕಳೆದ ವಾರ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ವರದರಾಜ್ (89 ವರ್ಷ) ಭಾರತ ಕಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೋಲ್ ಕೀಪರ್. 1951ರಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯನ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದ ಭಾರತ ತಂಡದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದ ವರದರಾಜ್ ಮೈಸೂರಿನವರು. ಎದುರಾಳಿ ಆಟಗಾರರಿಗೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನವಾಗಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಸಹ ಆಟಗಾರರು 'ಮೈಸೂರು ವಾಲ್' ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂತೋಷ್ ಟ್ರೋಫಿ ಟೂರ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಕೋಲ್ಕತ್ತದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೋಹನ್ ಬಾಗನ್ ಕ್ಲಬ್ ಪರ ಆಡಿದ್ದರು. ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕೋಚ್

ಹಾಗೂ ರೆಫರಿ ಕೂಡ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು.

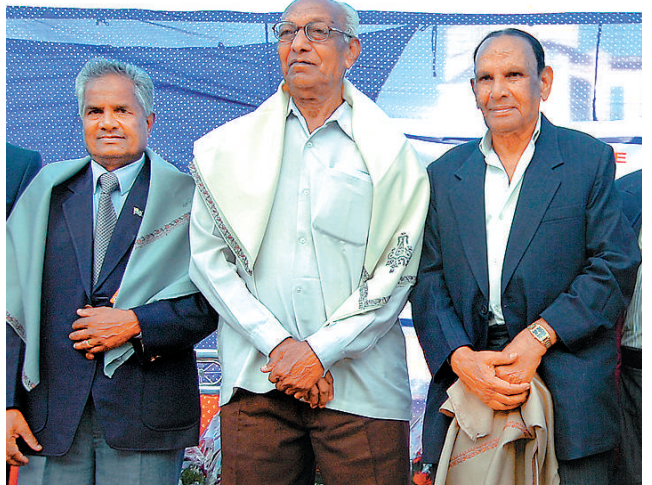
ಆದರೆ ಇಂತಹ ಆಟಗಾರ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಡಳಿತ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಭಾರತದ ಇಂದಿನ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿದೆ.

ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ರ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸದ್ಯ 162ನೇ ರ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. 30 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಉರುಗೈ 4ನೇ ರ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಭಾರತ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲೂ ದುರ್ಬಲ ತಂಡ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಯುಳ್ಳ ಸೆನೆಗಲ್ ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ ಫೈನಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇಕೆ?

ಕರ್ನಾಟಕದವರೇ ಆದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಒಲಿಂಪಿಯನ್ ಆಟಗಾರ ಟಿ. ಷಣ್ಮುಗಂ, ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್, ವರದರಾಜ್ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತಂಡ ಕೂಡ ಉತ್ತುಂಗದಲ್ಲಿದ್ದತ್ತು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕುಸಿಯುತ್ತಾ ಬಂತು.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಿದ್ದವರ ಮಾತು ಕೇಳುವ ಬುದ್ಧಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಫೆಡರೇಷನ್‌ಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ವರದರಾಜ್ ಅವರಂಥ ಆಟಗಾರ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಾರಾ? ಅಥವಾ ಅವರಂಥ ಆಟಗಾರರನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಆ ಕನಸು, ಆಸೆ, ಭರವಸೆಗಳು ಈಡೇರಿದರೆ ವರದರಾಜ್ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಬಹುದೇನೋ?

ಭಾರತದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಆಟಗಾರರು... ಅರುಮಾಯಿ ನಾಯಗಮ್, ಕೆ.ವಿ.ವರದರಾಜ್ (ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ) ಹಾಗೂ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್.